

Η Μαρία Πριάμη

Η Μαρία Πριάμη υπήρξε καθηγήτρια στο Πανεπιστήμιο της Αθήνας, στο Τμήμα Νοσηλευτικής, όπου δίδαξε Ψυχιατρική Νοσηλευτική. Πέτυχε δηλαδή μια επιστημονική διάκριση, που από μόνη της είναι αξιοζήλευτη, ο αγώνας όμως, που έκανε για να κατακτήσει αυτήν την διάκριση, είναι κάτι το ξεχωριστό, κάτι σπάνιο για τη σημερινή εποχή μας. Είναι ένας αγώνας στηριγμένος αποκλειστικά στις δικές της δυνάμεις, που την οδήγησε από τη θέση της πρακτικής νοσοκόμας στην πανεπιστημιακή έδρα της Ψυχιατρικής Νοσηλευτικής. Η Μαρία Πριάμη είναι Τερπνιώτισσα, κι αν σήμερα καταπιάνομαι να γράψω αυτές τις γραμμές, είναι για να πω δυο λόγια για αυτόν τον αγώνα της. Για να πω, ότι η Μαρία Πριάμη είναι ένα παράδειγμα, που δείχνει τι μπορεί να πετύχει η δύναμη της θέλησης, όταν έχει οδηγό της την αγάπη και το όνειρο. Για να πω, ότι η Μαρία Πριάμη τιμά τον τόπο που τη γέννησε. Ελπίζω να μη σκοντάψω στη μετριοφροσύνη της.

Με τη Μαρία Πριάμη έχουμε κοινές ρίζες. Γεννηθήκαμε και μεγαλώσαμε κάτω από την ίδια στέγη, το πατρικό σπίτι των παππούδων μας, του Παπα-Πασχάλη και του Νικόλα Πασχαλούδη. Γεννημένοι με διαφορά λίγων ημερών, μαζί πηγαίναμε στο σχολειό, μαζί διαβάζαμε, την ίδια πορεία είχαμε στο δημοτικό σχολείο. Ύστερα όμως οι δρόμοι μας χώρισαν. Μερικοί από την τάξη μας ήμασταν τυχεροί, που οι γονείς μας χάραξαν την πορεία μας για το γυμνάσιο, που μας έδωσαν την κατεύθυνση να κερδίσουμε τη ζωή μας μαθαίνοντας γράμματα. Τότε η Μαρία δεν φάνηκε να είναι το ίδιο τυχερή. Το ήθελε τόσο πολύ να έρθει στον ίδιο δρόμο με μας, έμεινε όμως με το παράπονο. Τότε δε γινόταν αλλιώς. Το «δεν μπορούμε να σε στείλουμε στο γυμνάσιο» των δικών της και η οικονομική στενότητα της εποχής, δεν ξεπερνιόνταν με τα κρυφοκλάματά της ούτε με τα παράπονα στους διπλανούς της. Το μόνο που

μπορούσε να κάνει ήταν η υπομονή, η υπομονή που γεννούσε ελπίδες για αλλαγές.

Τότε ούτε που μπορούσαμε να φανταστούμε τι πάλη γινόταν στην ψυχή της Μαρίας, έτσι που της κόπηκαν τα φτερά. Όλοι γύρω της νομίζαμε ότι έκλεισε η υπόθεση με το γυμνάσιο για τη Μαρία, ότι το πήρε απόφαση να βλέπει από μακριά πολλούς συμμαθητές της να προχωρούν στον δρόμο που κι αυτή ονειρευόταν να ακολουθήσει. Πόσο λάθος κάναμε όμως. Η Μαρία δεν πήρε τέτοια απόφαση, ίσα-ίσα που κρατούσε την ελπίδα της ζωντανή διαβάζοντας ό,τι έβρισκε. Τα βιβλία του κατηχητικού ή του γυμνασίου που περνούσαν στα χέρια της, ήταν το φάρμακο που μετρίαζε τον καημό της.

Μέχρι που η Μαρία έγινε είκοσι έξι χρόνων και έκανε την επανάστασή της. Κόντρα στα καθιερωμένα, αντί να βρει κάποιον να παντρευτεί και να βολευτεί, όπως το ήθελαν οι δικόι της κι όπως έκαναν τόσα και τόσα κορίτσια στο χωριό, πήρε τον δρόμο για την Αθήνα. Με μόνο εφόδιο το απολυτήριο του δημοτικού σχολείου, το εισιτήριο και τα όνειρά της, βρέθηκε προσωρινά στο σπίτι της αδελφότητας «Ευνίκι». Εμείς τότε, μη ξέροντας τα όνειρά της, είπαμε, ότι πήγε να βρει δουλειά, να γλιτώσει από τα χωράφια και να κλειστεί στον κύκλο της, στον κύκλο της αδελφότητας των κατηχητικών. Και σταματήσαμε εκεί. Δεν μπορούσαμε να υποψιαστούμε την αφοσίωσή της σ' αυτό που πίστευε. Η Μαρία ήθελε να αφιερώσει τη ζωή της στον ρόλο της νοσηλεύτριας αδελφής και να κυνηγήσει το όνειρο της, να μάθει γράμματα.

Ύστερα μαθαίναμε αραιά και που τα νέα της. Τα νέα που μας έκαναν να χαιρόμαστε. Να χαιρόμαστε για τη γειτόνισσά μας, για τον δικό μας άνθρωπο, που σκορπούσε απλόχερα την αγάπη της σε όσους την είχαν ανάγκη. Στο νοσοκομείο όπου δούλεψε η Μαρία, ως πρακτική νοσοκόμα, ως αδελφή νοσηλεύτρια, ως προϊσταμένη ή ως εποπτεύουσα, σε όλους αδιακρίτως τους ασθενείς της, πάντα είχε να πει έναν καλό λόγο παρηγοριάς και εύρισκε τον τρόπο να τους χαρίζει την αγάπη της, την αγάπη που δίδαξε ο Χριστός. Μαθαίναμε ότι η Μαρία ήταν παράδειγμα που ακτινοβολούσε στο περιβάλλον της.

Έτυχε πολλές φορές να βρεθούμε με αγνώστους, που όταν ακούγανε ότι είμαστε από την Τερπνή, πετάγονταν πάνω από τη χαρά τους, εκφράζοντας τον απεριόριστο θαυμασμό για τη Μαρία. Τη Μαρία που έτυχε να φροντίσει τους ίδιους ή κάποιον δικό τους στο «Νοσοκομείο ο Ευαγγελισμός» της Αθήνας. Από αυτούς τους ξένους μαθαίναμε για τη Μαρία και για τη δουλειά της. Ποτέ η ίδια δεν είπε τίποτε για ό,τι καλό άκουγε, ούτε παινεύτηκαν ποτέ οι δικόι της για τον άνθρωπό τους, την κόρη ή την αδερφή τους. Όλοι την καμάρωναν κρυφά.

Σε κάποια στιγμή μάθαμε ότι η Μαρία άρχισε να πηγαίνει στο νυχτερινό γυμνάσιο. Το σχολιάσαμε με καλή διάθεση και δώσαμε τη δική μας ερμηνεία για το νέο της ξεκίνημα. «Για να πάρει ένα χαρτί, να ανέβει στη δουλειά της,

να πάρει κάποια αύξηση» ήταν το πρώτο και το πιο πεζό σχόλιο για το νέο ξεκίνημα της Μαρίας. «Καλά έκανε και μπράβο της» ήταν το συμπλήρωμα στο προηγούμενο σχόλιο. Κι αν δεν είχε μέσα του στοιχεία θαυμασμού αυτό το σχόλιο, είχε τουλάχιστο τον έπαινο με το «μπράβο της». Δεν ήταν όμως το κίνητρο της Μαρίας το ανέβασμα στη δουλειά, προπαντός δεν ήταν η αύξηση στον μισθό. «Ποτέ δεν σκέφτηκα τα χρήματα» μας είπε σε μια φιλική συζήτηση που είχαμε, «το όνειρο μου ήταν να βγάλω το γυμνάσιο».

Εκείνη ακολουθούσε αθόρυβα τον δρόμο που χάραξε, ακολουθώντας θαρραλώς ένα παλιό όνειρο. Το όνειρο του προπάππου μας, του Βαγγέλη Πασχαλούδη (Τζιντζέα) που, πεθαίνοντας γύρω στα τριάντα του, άφησε παραγγελία στη γυναίκα του να μάθουν τα παιδιά του γράμματα. Και η προγιαγιά μας, η Τασιώ, κυνήγησε το όνειρό του ξενοδουλεύοντας, ώσπου πέτυχε να κάνει τον έναν γιο της παπά και τον άλλον αναγνώστη στην εκκλησία του Αη-Δημήτρη της Τερπνής. Η Μαρία, ξεπερνώντας τον αγώνα της προγιαγιάς της, βάλθηκε να μάθει γράμματα δουλεύοντας η ίδια. Έμενε για χρόνια ως εσωτερική στο νοσοκομείο «Ευαγγελισμός», δουλεύοντας σε όλες τις βαθμίδες της νοσηλευτικής, ενώ παράλληλα ξενυχτούσε διαβάζοντας.

Ανταμείφτηκε όμως για τους κόπους της. Ανέβηκε με επιτυχία όλα τα σκαλιά της εκπαίδευσης. Οι πρωτιές και οι διακρίσεις έρχονταν η μια μετά την άλλη. Τέλειωσε το Νυχτερινό Γυμνάσιο και το Νυχτερινό Λύκειο. Φοίτησε στην Ανωτέρα Σχολή Αδελφών Νοσοκόμων του Νοσοκομείου «Ευαγγελισμός», μπήκε στο Πανεπιστήμιο, έμαθε ξένες γλώσσες, πήρε ειδικότητες νοσηλευτικής, πήρε διδακτορικό. Επιστέγασμα αυτής της τεράστιας προσπάθειας, ήταν το ότι ανακηρύχτηκε καθηγήτρια στο Πανεπιστήμιο της Αθήνας, στην έδρα της Ψυχιατρικής Νοσηλευτικής. Ως καθηγήτρια του πανεπιστημίου συμμετείχε στην Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών της σχολής της και στη λειτουργία του Κέντρου Ψυχικής Υγιεινής Ζωγράφου, το οποίο λειτουργεί με ευθύνη Τμήματος Νοσηλευτικής του Πανεπιστημίου της Αθήνας.

Η Μαρία Πριάμη σκόρπισε την αγάπη της απλόχερα και στον χώρο της εκπαίδευσης. Οι νέοι και οι νέες που βρίσκονταν κοντά της, φοιτητές ή μεταπτυχιακοί φοιτητές, είχαν να λένε για τη δασκάλα τους, όπως έλεγαν παλιότερα οι ασθενείς της στο νοσοκομείο. Είχαν να λένε οι φοιτητές της για την ξεχωριστή δασκάλα τους, για τη γυναίκα που τους έδειξε ότι η αγάπη είναι πηγή χαράς γι' αυτούς που τη δέχονται αλλά και γι' αυτούς που την προσφέρουν. Είχαν να λένε για τη δασκάλα, που τους έδειξε με το παράδειγμά της, ότι ο ασυμβίβαστος αγώνας στο τέλος δικαιώνεται. Είχαν να λένε για τη δασκάλα τους, που έκανε περήφανους αυτούς που τη γέννησαν, αυτούς που της έδειξαν τον δρόμο, αυτούς που τη συμπαραστάθηκαν στον αγώνα της, είχαν να λένε για τη Μαρία Πριάμη, ως ένα παράδειγμα, από το οποίο οι νέοι της εποχής μας μπορούν να διδαχτούν πολλά.

Σήμερα η Μαρία Πριάμη, συνταξιούχος πια, ζει στην αδελφότητα «Ευνίκη» που την είχε αγκαλιάσει από την αρχή, και συνεχίζει το διδακτικό της έργο για την Ψυχιατρική Νοσηλευτική, διδάσκοντας σε διάφορα προγράμματα ψυχιατρικών νοσοκομείων ή ιδρυμάτων που χορηγούν ειδικότητες νοσηλευτών.

Σέρρες, 27.12.2005
Νίκος Λ. Πασχαλούδης

Η πορεία της Μαρίας Πριάμη.

- 1962. Φεύγει από την Τερπνή για την Αθήνα.
- 1963. Εγγράφεται σε Νυχτερινό Γυμνάσιο.
- 1970. Αποφοιτά από το Νυχτερινό Λύκειο, όπου η φοίτηση είναι τετραετής
- 1970. Εγγράφεται τον Σεπτέμβριο στην Ανωτέρα Σχολή (Νοσοκόμων) του Ευαγγελισμού.
- 1973. Αποφοιτά πρώτη και με άριστα από τη σχολή. Η σχολή την τίμησε με αριστείο και μετάλλιο.
- 1980. Ιδρύεται Πανεπιστημιακή Σχολή Νοσηλευτικής.
- 1982. Εγγράφεται στο δεύτερο έτος της Πανεπιστημιακής Σχολής Νοσηλευτικής ύστερα από κατατακτήριες εξετάσεις.
- 1985. Αποφοιτά από το πανεπιστήμιο με «λίαν καλώς».
- 1985. Τα νοσοκομεία χορηγούν από το ακαδημαϊκό έτος 1985-86 ειδικότητες νοσηλευτικής.
- 1986. Παίρνει την ειδικότητα Παθολογικής και Χειρουργικής Νοσηλευτικής με άριστα.
- 1987. Παίρνει την ειδικότητα Ψυχιατρικής Νοσηλευτικής με άριστα.
- 1989. Ξεκινά τη διδακτορική διατριβή της στην ψυχική υγεία. Το θέμα της ήταν: «Μελέτη των νοσηλευτικών παρεμβάσεων του ειδικού νοσηλευτή ψυχικής υγείας στο γενικό νοσοκομείο».
- 1993. Ορκίζεται ως διδάκτορας στην ψυχική υγεία.
- 1996. Προσκαλείται από το Πανεπιστήμιο Αθηνών και διδάσκει Ψυχιατρική Νοσηλευτική.
- 1997. Εκλέγεται ως λέκτορας στο γνωστικό αντικείμενο της Ψυχιατρικής Νοσηλευτικής.
- 2002. Προάγεται στον βαθμό του επίκουρου καθηγητή και στο ίδιο γνωστικό αντικείμενο της Ψυχιατρικής Νοσηλευτικής, μετά τη συμπλήρωση του απαραίτητου χρονικού διαστήματος στη θέση του λέκτορα. Από τη στιγμή που αναλαμβάνει τα καθήκοντα του επίκουρου καθηγητή, διδάσκει στα μεταπτυχιακά προγράμματα το μάθημα Διασυνδεδετική Συμβουλευτική Ψυχικής Υγείας, ενώ παράλληλα εργάζεται και στο κέντρο Ψυχικής Υγείας Ζωγράφου.
- 2005. Συνταξιοδοτείται στις 31-8-2005.

Δημοσιεύθηκε:

Περιοδική έκδοση του Συλλόγου Τερπνιωτών Θεσσαλονίκης, φ. 68/2006